

## Navodila izvajalcem za izvajanje programov javnih del v letu 2023

Navodila za izvajanje programov javnih del so pripravljena v skladu z Zakonom o urejanju trga dela (Uradni list RS, št. 80/10 z vsemi spremembami v nadaljevanju: ZUTD); Katalogom ukrepov aktivne politike zaposlovanja (objavljen na: <http://www.mdds.gov.si>) in Pravilnikom o izboru in sofinanciranju programov javnih del (Uradni list RS, št. 96/2013, 84/15, 67/16, 55/17, 77/19 in 180/20), določili Javnega povabila o izboru programov javnih del za leto 2023, (v nadaljevanju javno povabilo), objavljen na spletni strani:

[https://www.ess.gov.si/files/15427/Javno\\_povabilo\\_Javna\\_dela\\_2023.pdf](https://www.ess.gov.si/files/15427/Javno_povabilo_Javna_dela_2023.pdf)

ter v skladu z veljavno delovno pravno zakonodajo.

**NAMEN JAVNIH DEL** je aktiviranje dolgotrajno brezposelnih oseb, ki so več kot eno leto neprekinjeno prijavljene v evidenci brezposelnih oseb (v nadaljevanju dolgotrajno brezposelne osebe), njihova socialna vključenost, ohranitev ali razvoj delovnih sposobnosti ter spodbujanje razvoja novih delovnih mest.

### **PARTNERJI PRI IZVAJANJU PROGRAMOV JAVNIH DEL**

**Pri izvajanju posameznih programov javnih del sodelujejo:**

- Zavod Republike Slovenije za zaposlovanje (v nadaljevanju Zavod),
- naročniki programov javnih del (v nadaljevanju naročnik),
- izvajalci programov javnih del (v nadaljevanju izvajalec).

Njihove medsebojne obveznosti so opredeljene s:

- pogodbo o izvajanju programa javnega dela,
- pogodbo o zaposlitvi zaradi opravljanja javnih del (vzorec v prilogi).

### **CILJNE SKUPINE**

Brezposelne osebe se v program javnega dela vključujejo na podlagi izdelanega zaposlitvenega načrta in ustrezne **napotitve Zavoda**.

Ciljne skupine so določene v Katalogu ukrepov APZ.

### **VKLJUČITEV BREZPOSELNE OSEBE**

**Postopek vključitve** brezposelne osebe v program javnih del:

- Zavod na podlagi podpisanega zaposlitvenega načrta napoti izvajalca brezposelne osebe, ki ustrezajo zahtevam, opredeljenim v izbranem programu javnega dela.
- Izvajalec izmed napotnih brezposelnih oseb izbere ustrezne brezposelne osebe in jih napoti na predhodni zdravniški pregled, kadar je to potrebno. V napotnici za zdravniški pregled izvajalec **opredeli dela, ki jih bo oseba opravljala** v programu javnega dela.
- Fotokopijo napotnice in spričevala o opravljenem zdravniškem pregledu izvajalec **tako** posreduje Zavodu. Zavod povrne le stroške predhodnega zdravniškega pregleda.
- Izvajalec obvesti Zavod o predvidenem pričetku izvajanja programa javnega dela – vključitvi brezposelnih oseb.
- Zavod na podlagi uspešno opravljenega predhodnega zdravniškega pregleda in obvestila izvajalca o predvidenem pričetku izvajanja programa z brezposelno osebo sklene **pogodbo o vključitvi v program javnega dela** (vzorec v prilogi).
- Izvajalec z izbranimi brezposelnimi osebami, ki so uspešno opravile predhodni zdravniški pregled, in ki so z Zavodom sklenile Pogodbo o vključitvi v javno delo, sklene **pogodbo o zaposlitvi zaradi opravljanja javnih del**. V pogodbi obvezno **opredeli dela**, ki jih bo udeleženec opravljal (skladno z izbranim programom javnega dela). Datum pričetka in zaključka pogodbe o zaposlitvi mora izvajalec **uskladiti** z datumi pričetka in zaključka Pogodbe o vključitvi v javno delo, ki jo je brezposelna oseba sklenila z Zavodom. Pogodba o zaposlitvi mora biti

podpisana s strani izvajalca in udeleženca **najkasneje na dan pričetka zaposlitve**. Izvajalec prijavi udeleženca v obvezna socialna zavarovanja **z dnem nastopa dela** po pogodbi o zaposlitvi, vendar najkasneje pred začetkom opravljanja dela, z **obrazcem M-1, s podlago zavarovanja 034**. Izvajalec pred prvim zahtevkom za povračilo stroškov posreduje Zavodu **podpisane** pogodbe o zaposlitvi zaradi opravljanja javnih del in Izjave za povračilo stroškov prevoza na delo za udeleženca. Dokumentacijo lahko izvajalec posreduje preko Portala za delodajalce.

- Izvajalec mora zagotoviti **usposabljanje udeležencev za varno opravljanje dela** v skladu z Zakonom o varnosti in zdravju pri delu.

## INVALIDI

Osebe s statusom invalida se zaposlujejo v okviru programov javnih del skladno z veljavno zakonodajo (Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, Zakon o delovnih razmerjih, Zakon o zaposlitveni rehabilitaciji in zaposlovanju invalidov). Tudi te osebe mora izvajalec prijavit v obvezna socialna zavarovanja **za polni delovni čas**, tudi tiste, ki jim bo glede na njihovo preostalo delovno zmožnost dejansko lahko odredil le delo **s krajšim delovnim časom od polnega**.

## OBRAČUN PLAČ IN DRUGIH STROŠKOV

- Izvajalec je dolžan udeležencem obračunati plačo, dodatke (za delovno dobo in morebitne posebne pogoje dela) in ostale stroške v zvezi z delom na podlagi **dnevne evidence prisotnosti na delu**, ki jo vodi tako, da je razviden čas prihoda na delo, odhoda z dela, čas malice, službene in kompenzacijske izhode/prihode ter skupno število dnevno opravljenih ur dela. Evidenca mora biti na koncu meseca podpisana s strani **mentorja** programa javnega dela. Na zahtevo izvajalec dokumentacijo o dnevni prisotnosti posreduje Zavodu.
- Udeleženec javnega dela je upravičen do **plače**, izražene v deležu od zakonsko določene minimalne plače po ravni strokovne izobrazbe oziroma usposobljenosti za delo, ki ga opravlja v programu javnega dela.
- Udeležencu, ki dela v posebnih pogojih dela, ki izhajajo iz razporeditve delovnega časa (morebitno nedeljsko delo, delo na praznike in dela proste dneve, nočno delo), pripada plačilo za tako delo, ki ga zagotavlja izvajalec oz. naročnik.
- Izvajalec je ob obračunu plače dolžan obračunati in plačati tudi **prispevke za socialno varnost in akontacijo dohodnine**. Če je plača (oziroma nadomestilo plače) udeleženca manjša od najmanjše predpisane osnove, se vsi prispevki za socialno varnost obračunajo od predpisane najmanjše osnove.
- Zavod bo izvajalcu sofinanciral stroške prispevkov za socialno varnost le v višini, ki jo bo izvajalec **dejansko izplačal**.
- Izvajalec je dolžan izdati udeležencu ob vsakem izplačilu plače **pisni obračun plače** in nadomestila plače za plačilno obdobje enega meseca (plačilno listo).
- Izvajalec posreduje Zavodu zahtevke in spremljajoče dokumente **v elektronski obliki**. Izvajalec posreduje Zavodu e-račun skladno z določili pogodbe o izvajanju programa javnega dela.
- Izvajalec mora Zavodu v Portalu za delodajalce **do 5. delovnega dne oz. do 15. delovnega dne v mesecu za pretekli mesec**, posredovati podatke o plači in ostalih stroških v zvezi z delom udeležencev (prehrana, prevoz na delo), skupaj s plačilnimi listami.

- Izvajalec posreduje Zavodu **zahtevek** za povračilo stroškov **predhodnega zdravniškega pregleda**, kateremu priloži račun, specifikacijo računa in dokazilo o plačilu računa za opravljen zdravniški pregled.
- Podatke in zahtevke za povračilo stroškov plače ter ostalih stroškov posreduje **v skladu z navodili**, ki so objavljena na **Portal za delodajalce** na spletni strani Zavoda.
- Izvajalec mora udeležencem skladno z Zakonom o delovnih razmerjih plačo izplačevati **redno mesečno**.
- Zavod **ni dolžan plačati** zahtevanih zneskov, če mu izvajalec ne bo predložil popolnih in ustreznih zahtevkov ter dokazil na predpisan način in v rokih, določenih s pogodbo o izvajanju programa javnega dela.

**Povračilo stroškov prehrane med delom in prevoza na/z dela** se obračuna v višini, kot velja za **javne uslužbenke, skladno s kolektivno pogodbo za negospodarske dejavnosti v RS.**

<https://www.uradni-list.si/glasilo-uradni-list-rs/vsebina/2022-01-3306?sop=2022-01-3306>

Povračilo stroškov prevoza pripada udeležencu glede na razdaljo **od kraja bivališča do kraja opravljanja dela po najkrajši poti**, če ta razdalja znaša več kot **dva kilometra**. Za ugotovitev razdalje se uporabljajo podatki iz **spletnega iskalnika Google Zemljevidi**.

<https://www.google.com/maps>

Za izračun povračila stroškov prevoza je potrebno upoštevati navodila, ki jih pripravlja Ministrstvo za javno upravo, Zavod pa jih objavlja na svoji spletni strani.

Udeležencu pripada povračilo stroškov prevoza v višini stroškov **kilometrine** (v višini 10 odstotkov cene neosvinčenega motornega bencina – 95 oktanov). Višina kilometrine bo mesečno objavljena na spletni strani zavoda. Če udeleženec ne želi uveljavljati povračila za kilometrino, mora predložiti **potrdilo o nakupu imenske mesečne vozovnice** (prevoz z javnimi prevoznimi sredstvi).

- Če delodajalec organizira brezplačni prevoz na delo in z dela, udeležencu povračilo stroškov prevoza ne pripada.
- Kraj iz katerega se udeleženec vozi na delo in z dela, je kraj bivališča (stalno ali začasno) oziroma kraj, iz katerega se udeleženec dejansko vozi na delo in z dela, če je ta bližji kraju opravljanja dela.
- Stroški prevoza na teren, za potrebe izvajanja programa javnega dela, so del materialnih stroškov programa in jih zagotovi izvajalec oz. naročnik.
- Udeleženec poda pisno Izjavo za povračilo stroškov prevoza na in z dela, ki jo mora izvajalec obvezno, skupaj s kopijo pogodbe o zaposlitvi, posredovati Zavodu (v prilogi).
- Izvajalec mora obvezno hraniti specifikacijo obračuna potnih stroškov za vsakega udeleženca in jih na zahtevo predložiti Zavodu.
- Če ima udeleženec v pogodbi o zaposlitvi določeno opravljanje dela na več krajih (lokacijah), se obračuna prevoz do vsakega posameznega kraja. Povračilo stroškov prevoza se opravi na podlagi predložene dokumentacije (specifikacije) in obračuna izvajalca.

Na podlagi pravočasno predloženih popolnih zahtevkov Zavod izvajalcu **do 15. dne v mesecu** za pretekli mesec nakaže sredstva za povračilo vseh stroškov. Za popolne zahtevke, prejete, do 15. delovnega dne v mesecu, bo Zavod sredstva izplačal do konca meseca za pretekli mesec.

## DELOVNI ČAS, DOPUST

Udeleženec javnega dela je upravičen do **odpravnine ob upokojitvi skladno s 132. členom ZDR – 1** (pravica delavcu pripada, če je delavec pri delodajalcu zaposlen najmanj zadnjih pet let).

Udeležencem se **ne sme** naložiti opravljanja **nadurnega dela**, dela v **deljenem delovnem času** ali opravljanja dela **na domu udeleženca**.

Udeleženci javnih del so vključeni v program javnega dela **25, 30 ali 40 ur tedensko, 5 dni na teden**, delovni invalidi pa so vključeni skladno z odločbo ZPIZ .

**Odmori med delom, dnevni in tedenski počitki** se upoštevajo kot za redno zaposlene, skladno s predpisi o delovnih razmerjih (odmor med delom 30 minut, dnevni počitek najmanj 12 ur, tedenski počitek najmanj 24 ur).

Na podlagi 51. člena ZUTD ima udeleženec javnega dela pravico do letnega **dopusta v minimalnem trajanju 4 tednov**.

Starejši udeleženec (udeleženec, starejši od 55 let), invalid, udeleženec z najmanj 60 % telesno okvaro in udeleženec, ki neguje in varuje otroka s telesno ali duševno prizadetostjo, ima pravico do **treh** dodatnih dni letnega dopusta. Udeleženec ima tudi pravico do enega dodatnega dneva letnega dopusta za vsakega otroka, ki še ni dopolnil 15 let starosti.

Izvajalec je dolžan udeleženca **pisno obvestiti** o odmeri letnega dopusta najkasneje do 31. marca tekočega leta oziroma najkasneje 8 dni po zaposlitvi, če je bila ta sklenjena po 31. marcu. Udeleženci, ki sklenejo pogodbo o zaposlitvi zaradi opravljanja javnega dela za obdobje, krajše od enega leta, imajo pravico do 1/12 letnega dopusta za **vsak mesec** zaposlitve (skladno s 161. členom ZDR – 1). Sorazmerni del letnega dopusta se izračuna tudi za mesec, v katerem delavec ne bo zaposlen v celoti.

*Primer 1: določitev dopusta za udeleženca, ki ima sklenjeno pogodbo o zaposlitvi od 1.1.2023 do 30.9.2023, delo opravlja 5 dni na teden in ima enega otroka starega 5 let: udeležencu pripada sorazmerni del od minimalnega števila dni dopusta (20 dni) in še en dan za otroka – skupaj v višini 9/12 od 21 dni, kar znaša 15,75 dni, kar zaokrožimo na 16 delovnih dni.*

*Primer 2: določitev dopusta za udeleženca, ki ima sklenjeno pogodbo o zaposlitvi od 1.1.2023 do 18.9.2023, delo opravlja 5 dni na teden: udeležencu pripada sorazmerni del od minimalnega števila dni dopusta (20 dni) v višini 8,6/12 od 20 dni, kar znaša 14,33 dni, kar zaokrožimo na 14 delovnih dni.*

V skladu s 53. členom ZUTD naročnik oziroma izvajalec programa javnega dela zagotavlja **regres za letni dopust** najmanj v višini minimalne plače oziroma sorazmerni del, če je udeleženec upravičen le do sorazmernega dela dopusta ali sorazmerni del regresa, če dela krajši delovni čas.

Do **drugih odsotnosti z dela** je udeleženec upravičen skladno z določili zakona o delovnih razmerjih.

Če izvajalec omogoči udeležencu odsotnost z dela brez pravice do nadomestila plače, zavod ni dolžan sofinancirati prispevkov za socialno varnost.

## **Pravice iz zakona, ki ureja starševsko varstvo in družinske prejemke, upravičenci uveljavljajo pri Centrih za socialno delo.**

Udeležencem programa javnega dela so zagotovljene pravice iz **zdravstvenega zavarovanja enako kot drugim delavcem**, zavarovanim na podlagi delovnega razmerja. Svoje pravice iz tega naslova udeleženci uveljavljajo v enakem postopku in na enak način, kot je to določeno za osebe v delovnem razmerju.

V primeru, da udeležencu vključitev v program preneha ali kadar je iz okoliščin primera očitno, da dela ne bo mogel opravljati daljše obdobje (npr. zaradi nastopa porodniškega dopusta, hujše poškodbe ali bolezni), ga lahko **nadomesti** druga brezposelna oseba.

### **USPOSABLJANJE UDELEŽENCEV**

Udeleženec javnih del je skladno z 51. členom ZUTD lahko vključen v programe usposabljanja in izobraževanja za potrebe izvajanja javnega dela **največ do ene četrtnine delovnega časa**.

### **AKTIVNO ISKANJE DELA**

Izvajalec je dolžan omogočiti udeležencu, da **aktivno išče zaposlitev**. Kadar je udeleženec napoten na razgovor k delodajalcu s strani Zavoda (z napotnico na razgovor), mu izvajalec omogoči plačano odsotnost z dela. Če se razgovora pri delodajalcu udeleži brez napotnice Zavoda, se z izvajalcem dogovori za dopust ali nadomestitev ur odsotnosti z dela. O udeležbi na razgovoru izvajalcu predloži dokazilo (npr. vabilo).

### **MENTORSTVO**

Izvajalec je dolžan udeležencu zagotoviti strokovno usposobljenega mentorja za uvajanje in usposabljanje za delo, ki ga bo udeleženec opravljal v programu. Udeležencu mora biti mentor dosegljiv vsak delovni dan. V primerih daljše odsotnosti mentorja mora izvajalec zagotoviti nadomestnega mentorja in o tem obvestiti Zavod.

### **PRENEHANJE VKLJUČITVE V JAVNO DELO**

Vključitev v javno delo udeležencu programa javnega dela preneha v primeru, da pogodba o zaposlitvi, sklenjena zaradi opravljanja javnih del, preneha veljati ali po poteku časa, za katerega je sklenjena, predčasno pa preneha v primerih (kot določa ZUTD v 116. členu):

1. če se udeleženec zaposli ali samozaposli,
2. če udeleženec samovoljno zapusti javno delo,
3. če udeleženec ne izpolnjuje delovnih obveznosti iz sprejetega programa javnega dela,
4. če udeleženec zaradi nepravočasnega, nestrokovnega in nekakovostnega dela ne dosega rezultatov, ki se lahko pričakujejo od povprečnega udeleženca,
5. če predčasno preneha program javnega dela iz objektivnih razlogov na strani zavoda, izvajalca ali naročnika programa javnega dela,
6. če se udeleženec vključi v usposabljanje, ki se financira iz sredstev evropskih strukturnih skladov,
7. če udeleženec odkloni ustrezno ali primerno zaposlitev, ki mu jo ponudi zavod ali drug izvajalec ukrepov,
8. če udeleženec odkloni usposabljanje, ki ga predlaga zavod.

Pogodba o zaposlitvi zaradi izvajanja javnih del lahko preneha samo iz razlogov, zaradi katerih preneha vključitev v javno delo.

Udeleženec mora v primeru samozaposlitve ali zaposlitve pri drugem delodajalcu ali v primeru vključitve v usposabljanje (1. in 6. točka) pred

nastopom nove zaposlitve ali vključitve v usposabljanje izvajalcu javnih del in zavodu podati pisno izjavo o odpovedi te pogodbe o zaposlitvi. Vključitev v javno delo udeležencu preneha dan pred nastopom nove zaposlitve ali vključitve v usposabljanje.

V primeru iz 2. točke izvajalec programa javnih del odpove pogodbo o zaposlitvi zaradi izvajanja javnih del zaradi udeleženčeve samovoljne zapustitve javnega dela in en izvod odpovedi nemudoma posreduje tudi zavodu.

V primerih, navedenih v 3. in 4. točki, je izvajalec programa javnega dela o nameravani odpovedi in razlogih zanjo dolžan predhodno pisno obvestiti udeleženca in Zavod. Pred podajo odpovedi mora udeležencu omogočiti zagovor. Zato je dolžan v obvestilu o nameravani odpovedi poleg obrazložitve razlogov navesti tudi čas in kraj, na katerem bo udeleženec lahko podal zagovor. Na zagovoru sodeluje tudi uradna oseba Zavoda, kar mora izvajalec upoštevati pri določitvi datuma in ure zagovora. O poteku zagovora mora biti izdelan zapisnik, ki ga podpišejo in je vročen vsem udeležencem. V primeru, da je razlog za predčasno prenehanje pogodbe o zaposlitvi zaradi izvajanja javnih del na strani udeleženca, ga Zavod zaradi kršitve s pogodbo o vključitvi v javno delo sprejetih obveznosti preneha voditi v evidenci oseb, vključenih v programe APZ.

V primeru iz 5. točke izvajalec programa javnega dela odpove pogodbo o zaposlitvi zaradi izvajanja javnih del z dnem prenehanja pogodbe o izvajanju programa javnega dela.

V primeru iz 7. in 8. točke Zavod o udeleženčevi prekinitvi vključitve v program obvesti izvajalca, ki mora izvesti vse potrebne aktivnosti za prenehanje zaposlitve. Zaposlitev preneha 8 dan po prejemu obvestila Zavoda.

Izvajalec brezposelno osebo, vključeno v javno delo, odjavi iz zavarovanja z M-2 obrazcem v 8 dneh po prenehanju vključenosti.

## **POROČANJE IZVAJALCA**

Izvajalec za vsakega udeleženca, **en mesec pred iztekom** zaposlitve oz. v roku 30 dni po predčasni prekinitvi zaposlitve, posreduje **vsebinsko poročilo** o izvedenem programu, v katerem predvsem navede, katera nova znanja je udeleženec v času vključitve v javno delo pridobil. Vsebinsko poročilo izvajalec odda elektronsko v **Portal za delodajalce**.

Izvajalec je dolžan Zavodu **sproti sporočiti vse morebitne spremembe** v zvezi z izvajanjem programa (npr. zamenjava mentorja, sprememba kraja opravljanja dela ipd).

## **SPREMLJANJE IZVAJANJA PROGRAMOV JAVNIH DEL**

### **S spremljanjem programa javnih del se zagotavlja:**

- skladnost izvajanja posameznih programov javnih del s pogoji, opredeljenimi za izvajanje javnih del in v skladu s prijavljenimi vsebinami,
- uresničevanje pogodbenih obveznosti med partnerji,
- uresničevanje pravic in obveznosti udeležencev javnega dela, ki so opredeljene z ZUTD.

### **Zavod izvaja spremljanje na osnovi:**

- napovedanih in nenapovedanih obiskov pri izvajalcih programov javnih del z ogledom pogojev dela in neposrednih opravil udeležencev, pri

čemer se opravi vpogled v dokumentacijo pri izvajalcih, pogovor z udeleženci in izvajalci javnih del, ugotovi se dejanska prisotnost na delu na podlagi evidence o dnevni prisotnosti na delu, koriščenje letnega dopusta, ali oseba opravlja dela v skladu z odobrenim programom javnega dela itd.,

- vsebinskih poročil izvajalcev javnih del,
- spremljanja obrazcev lista prisotnosti na delu s prilogami, zahtevkov za povrnitev stroškov zdravniških pregledov in stroškov programov usposabljanja,
- spremljanja poslovanja s sredstvi za izvajanje javnih del (finančna poročila izvajalcev),
- pritožb,
- spremljanja izvajanja pogodbenih obveznosti naročnikov, izvajalcev ter udeležencev javnih del.

#### **Ukrepi ob ugotovljenih kršitvah:**

Spremljanje izvajanja programov javnih del pri izvajalcih izvajajo Zavod, naročniki programov in pristojne inšpekcijske službe.

Inšpektorat Republike Slovenije za delo ukrepa ob morebitnih kršitvah predpisov, ki urejajo delovna razmerja in varnost delavcev pri delu.

Na podlagi opravljenega pregleda ugotovljene nepravilnosti ali kršitve imajo za posledico ukrepanje s strani Zavoda ali Inšpektorata za delo.

Kadar je kršitelj izvajalec javnega dela, se nepravilnosti odpravljajo z naslednjimi ukrepi Zavoda: ustnim opozorilom, zapisanim kot uradni zaznamek, pisnim opozorilom, prekinitvijo pogodbe o izvajanju programa javnega dela ter vračilom sredstev in s pogodbeno kaznijo v skladu s pogodbo o izvajanju programa javnega dela.

#### **Priloge:**

- pogodba o vključitvi v javno delo
- pogodba o zaposlitvi zaradi opravljanja javnih del
- izjava za povračilo stroškov prevoza na delo in z dela z navodilom